

En platform for sociale fællesskaber

- community building gennem borgerinddragelse

Community building gennem borgerinddragelse

“A museum is a not-for-profit, permanent institution in the service of society that researches, collects, conserves, interprets and exhibits tangible and intangible heritage. Open to the public, accessible and inclusive, museums foster diversity and sustainability. They operate and communicate ethically, professionally and with the participation of communities, offering varied experiences for education, enjoyment, reflection and knowledge sharing.”

ICOM 2022

Museum Skanderborg

Museum Skanderborg arbejder med fællesskaber gennem tid og rum.

Vi rækker ud over museets fysiske rammer.

Historien er overalt i byen og landskabet.

Vi arbejder med at nedbryde skjulte barrierer, for hvem kulturen har relevans.

Det gør vi ved at møde mennesker, hvor de er og gennem det, vi skaber sammen.

Vi udvikler stærke koncepter, som kan forbinde museet med verden udenfor.

Museum Skanderborg

- Nyt museum, Perron1, klar i slut 2025
- Museet, der vil være hvor folk er
- En kulturel ventesal
- Kulturhistorisk museum med arkæologisk ansvarsområde
- Åbent arkæologisk værksted
- Fem afdelinger
- Arbejder aktivt med borgerinddragelse og samskabelse
- Museet, der vil være noget for nogen
- Museet, der vil være fællesskabsskabende

Platform for sociale fællesskaber på tværs af forskellige målgrupper i lokalsamfundet

RealDania

Borgerinddragelse

Moshenska, G. (2017), "Key Concepts in Public Archaeology", UCL Press.

Marks L, Laird Y, Trevena H, Smith BJ, Rowbotham S. A Scoping Review of Citizen Science Approaches in Chronic Disease Prevention. Front Public Health. 2022 May

eScape

Øm Kloster genopstår
2017

eScape

Et koncept, der kombinerer arkæologi, kunst, turisme – fortid og nutid.

eSCAPE handler om at styrke fortællingen på steder med et stærkt arkæologisk dna.

eSCAPE skaber unikke oplevelser i samspil med kunst og kulturarv til glæde for lokale og gæster.

Et koncept bestående af tre elementer:

Arkæologiske udgravninger

Kunst på stedet

Lokal involvering, publikum og besøgende

Her inddrages lokale borgere og brugere og medvirker i udarbejdelsen af projektets forløb. Det hele er med til at styrke medejerskabet.

eScape

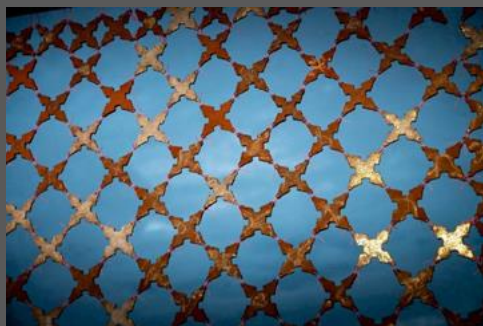

Den hellige dal
2023

eScape

TIDENS SPOR - Vikingen fra Fregerslev
2018

Kunstworkshops: Børn som medfortællere

Flere børn fra de lokale skoler deltog også i kunstworkshop, hvor de sammen med kunstner Michael Bredtved skabte små ornamenter ud af ler - som et skulle være historiefortællende værktøj som i jernalderen.

Oplevelsen fra omvisninger, artist talk og workshops medvirkede til at mange børn efterfølgende besøgte stedet flere gange og blev medfortællere af historien. De viste både forældre og andre rundt blandt kunstværker og udgravningerne.

My Home Ground - Skovby Nygaard
2016

eScape

Kunstworkshop

Alle deltagende børn deltog efterfølgende i en kreativ workshop, hvor de med det samme ler som Jørgen Hansens skulptur blev lavet af, skabte små krigere inspireret af historien. Alle de små lerkrigere blev tilsammen til et fælles værk der fik navne "Slaget ved Alken Enge" - og som besøgende kunne opleve i en lille lysning tæt på Jørgen Hansens skulptur "Ring of Bones".

Kunst og Knogler - Alken Enge
2014

Stort lokalt engagement

Over de tre uger, som projektet forløb, var der et stort engagement fra de lokale i området ved landsbyen Alken. De 10 kunstnere boede lokalt, og der blev udlånt cykler, sponsoreret mad m.m. Der blev også arrangeret fællesspisning i Alken Mejeri med oplæg om projektet, kunst og arkæologi.

Borgerudgravninger

- ❖ Hands-on formidling og direkte adgang til kulturarv i et kontrolleret miljø
- ❖ Borgere fra 9-99 år inviteres til at lave en arkæologisk udgravning
- ❖ Udgravningen planlægges af museets arkæologer
- ❖ Afviger fra kapitel 8 udgravninger
- ❖ Forløber mandag-fredag - oftest i Uge 42 - med to hold dagligt
- ❖ Gratis
- ❖ Deltagere modtager oplæring
- ❖ Formidling, interaktion og pop-up museum på stedet
- ❖ Praktikanter, studerende, amatørarkæologer, frivillige, formidlere og historikere deltager og planlægger også arrangementet

Borgerudgravninger

Firgårde, et nybyggerkvarter lidt uden for Ry, Kildebjerg

- Kapitel 8 udgravninger
- To borgerudgravninger af en fattiggård fra 1880 udgravet i henholdsvis 2017 og 2018

Munkekroen, den 250 år gamle kro på Skanderborgs hovedgade

- Borgerudgravning i 2020 efter omdiskuteret hævnning af fredelse
- Central placering
- Central bygning i bybilledet

Luftwaffes hovedkvarter fra Anden Verdenskrig, Skanderborg Dyrehave

- Tidligere flygtningelejr
- Udgravet i 2022 som en borgerudgravning
- Del af et forskningsprojekt ved Julie de Vos

Broderiprojektet på Øm

Projektets resultater demonstrerer, at det i høj grad handler om den viden og erfaring, som den enkelte person bidrager med i fællesskabet, og som akkumuleres i fællesskabet. Det er en form for human kapital, der udmønter sig som glæde, lyst, samarbejde og kreativitet – alt sammen fællesskabsdannende faktorer, der gør, at processen er den vigtigste, ikke produktet.

Lene Mollerup, museumsinspektør Øm Kloster

Andet

We create history
– archaeology in kindergarten as a
strategic tool in settlement strategy and
cultural heritage policy making

Charlotte Abildgaard Paulsen
Curator, mag. art. Museum Skanderborg

Stine Hagen Mork
Archaeologist, mag. Art. Museum Skanderborg

Fællesskaber, samarbejder og vejen frem

- Projekter, der bæres af borgerne, med borgerne og for borgerne
- Sammen om fremtidens museer, sammen om historien
- Koncepter, forløb og events
- Fokus på processen
- Fællesskaber på forskellige niveauer
- Muligheden for at blive en del af et fællesskab
- Samskabelse - mødes om at skabe og dele, hvor borgerne også bidrager
- Ejerskab
- Ligeværdige samarbejder
- Fælles mål
- Uformelle fællesskaber
- Behovet for undersøgelser, mere data, evaluering og forskning - også om fællesskaber på længere sigt/eftervirkninger

SPØRGSMÅL?